

בבית המשפט העליון

רע"א 3925/20

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקש: עמוס סופר

נגד

המשיב: עמוס חורי

בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע מיום 14.5.2020 בהפ"ב 56998-08-19 [פורסם
בנבו] שניתן על ידי כבוד השופט י' פרסקי

בשם המבקש: עו"ד יעקב שפיגלמן; עו"ד אחיה רבינוביץ'; עו"ד
ליטל כהן

ספרות:

ישראל שמעוני, אופק חדש בבוררות - דיני בוררות עם ערכאת ערעור (2009)

חקיקה שאוזכרה:

חוק הבוררות, תשכ"ח-1968: סע' 8

תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 407(א)(1)

חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970: סע' 7, 8

מיני-רציו:

* ערכאת הערעור לא תעטר לבר"ע על החלטה על מינוי בורר לפי סעיף 8 לחוק הבוררות אלא במקרים חריגים בלבד, כשנפלה טעות בדין או טעות מהותית אחרת בהחלטת הערכאה הדיונית. דין דומה חל על מידת התערבות ערכאת הערעור בקביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית. במקרה הנדון, מסקנת ביהמ"ש המחוזי כי בנסיבות העניין הצדדים בהתנהגותם לא ביטלו את החוזה היא מניחה את הדעת, ולא נמצאה בפסק הדין טעות מהותית המצדיקה התערבות.

* בוררות – החלטות של בית-משפט – רשות ערעור

* בוררות – מינוי בורר – על-ידי בית-משפט

בר"ע על פסק דינו של ביהמ"ש המחוזי, בגדרו הורה ביהמ"ש המחוזי על אכיפת הסכם בוררות בין הצדדים. לטענת המבקש, נפלו בפסק הדין טעויות מהותיות, שכן הוא עומד בסתירה מוחלטת להלכה שנקבעה בעניין הר חוצבים.

ביהמ"ש העליון דחה את הבקשה בקבעו:

הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור לא תעתר לבר"ע על החלטה על מינוי בורר לפי סעיף 8 לחוק הבוררות אלא במקרים חריגים בלבד, כשנפלה טעות בדין או טעות מהותית אחרת בהחלטת הערכאה הדיונית. דין דומה חל על מידת התערבות ערכאת הערעור בקביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית.

ביהמ"ש המחוזי בחן את טענות הצדדים והחומר שהונח לפניו, וקבע כי בנסיבות המקרה דנן הסכם הבוררות עודנו בתוקף. קביעה זו – עובדתית, עניינה – בוררות; והיא שעמדה ביסוד ההכרעה בפסק הדין. מכאן גם שאין בעניין הר חוצבים כדי לסייע למבקש. בענייננו, ביהמ"ש המחוזי אמנם העיר כי "ניתן לתמוה" על התנהגות המשיב, ושאפשר שלו היה מודיע המבקש על ביטול הסכם הבוררות כי אז היה מקום להצהיר על ביטולו. אולם לא נמצאה בדברים אלה קביעה עובדתית ברורה לפיה המשיב זנח את הסכם הבוררות, וכי כל שדרוש היה לשם ביטולו הוא פעולה מבטלת מצד המבקש.

הערה זו נאמרה למעלה מהצורך, ומסקנת ביהמ"ש המחוזי כי בנסיבות העניין הצדדים בהתנהגותם לא ביטלו את החוזה מניחה את הדעת. לא נמצאה אפוא טעות מהותית בפסק הדין, המצדיקה התערבות.

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע מיום 14.5.2020 [בהפ"ב 56998-08-19](#) [פורסם בבנו] (השופט י' פרסקי), שבגדרו הורה בית המשפט המחוזי על אכיפת הסכם בוררות בין הצדדים.

2. המבקש, עמוס סופר, והמשיב, עמוס חורי, מחזיקים כל אחד במחצית ממניותיה של חברת סופר חורי מבנים בע"מ. מיום הקמתה נוהלה החברה על-ידי השניים, או מי מטעמם; בשלב מסוים החל חורי חושד כי סופר נוטל לכיסו כספים מכספי החברה ללא הרשאתו ובלי ידיעתו. בין הצדדים התגלע אפוא סכסוך, וביום 1.4.2014 נחתם הסכם במטרה לסיים את המחלוקת ולהסדיר את ההתחשבנות ביניהם (להלן: הסכם הבוררות). הסכם הבוררות כלל מתווה ובו מספר שלבים לשם סיום ההתחשבנות: תחילה נקבע כי כל צד ימנה רואה-חשבון מטעמו, אשר יערוך תחשיב על בסיס מסמכי החברה; לאחר מכן, ינסו רואי-החשבון מזה ומזה להגיע להסכמה; ככל שלא תושג הסכמה בין רואי-החשבון – יפנו הצדדים להליך גישור; ככל שלא תושג הסכמה בהליך הגישור – יסכימו הצדדים על בורר בעל מומחיות חשבונאית שיכריע במחלוקת; וככל שלא תושג הסכמה על זהות הבורר – יפנו הצדדים לראש לשכת רואי-

החשבון בישראל, שתמנה עבורם בורר. יודגש, כי לכל שלב במתווה האמור נקבעה מסגרת זמן הדוקה, כך שהליך הבוררות אמור היה להסתיים לכל המאוחר בתוך מספר חודשים. כמו כן, במסגרת ההסכם נקבע כי סופר וחורי יוכלו למשוך מקופת החברה סך של 1,800,000 ₪ כל אחד.

3. הזמן נקף, אך הסכם הבוררות – לא יצא לפועל כמתוכנן. כך, הצדדים אמנם משכו כל אחד את הסך של 1,800,000 ₪, אך ההתחשבות לא נפתרה בהסכמה, לא כל שכן באמצעות גישור או בוררות. לצד זאת, כל אחד מהצדדים נקט בהליכים משפטיים הקשורים בהתנהלות החברה: במרץ 2017 הגיש סופר בקשה לפירוק החברה ([פר"ק 11214-03-17](#)); מנגד, הגיש חורי תביעה נגד סופר בדרישה לקבלת מניות החברה ([ת"א 57029-08-18](#)), כמו גם מספר תביעות נגזרות בשם החברה נגד צדדים שלישיים, אשר בחלקן נתבע גם סופר ([תנ"ג 53840-07-19](#); [תנ"ג 36375-10-19](#); [תנ"ג 52544-01-20](#); [תנ"ג 52578-01-20](#); [ותנ"ג 52524-01-20](#)) [פורסם בבנו]. רובם המוחלט של הליכים אלה נדונים לפני השופט י' פרסקי, שתחת ידו יצא גם פסק הדין מושא בקשת רשות הערעור דנן.

4. לצד ההליכים המתנהלים בבתי המשפט, פנה חורי ביום 26.5.2019 לנשיאת לשכת רואי-החשבון וביקש כי תמנה בורר, בהתאם למה שנקבע בהסכם הבוררות. נשיאת לשכת רואי-החשבון מצידה העבירה רשימה של מועמדים פוטנציאליים המתאימים להתמנות כבורר במחלוקת, תוך שהיא מדגישה כי היא איננה מביעה עמדה באשר לתוקף הסכם הבוררות. בהמשך לכך הוגשה ביום 29.8.2019 הבקשה למינוי בורר בנדון דידן, שבמסגרתה ביקש חורי כי בית המשפט המחוזי יעשה שימוש בסמכותו מכוח [סעיף 8 לחוק הבוררות](#), התשכ"ח-1968 (להלן: חוק הבוררות), וימנה רואה-חשבון מתוך הרשימה המוצעת. דהיינו, שהסכם הבוררות יאכף תוך דילוג על חלק משלבי המתווה שהוסכם בו.

5. ביום 14.5.2020 ניתן פסק דין, ובו קבע בית המשפט המחוזי כי יש לאכוף את הסכם הבוררות כלשונו, בכפוף לשני תיקונים שיש להכניס בו. כנקודת מוצא, נקבע כי על אף שניתן היה אולי להסיק מהתנהגותו של חורי בתקופה מסוימת כי הוא אינו מעוניין לקיים את ההסכם, הרי שממילא לא פעל סופר לביטולו. מכאן שההסכם עודנו בתוקף, הגם שנכרת לפני מספר שנים. עם זאת, בית המשפט המחוזי סבר כי לא ניתן להתעלם מלשון ההסכם, ויש לבצע את המתווה שנקבע בו. זאת, למעט שני תיקונים:

תיקון לוח הזמנים – שברי כי כיום איננו רלבנטי עוד; וביטול שלב הגישור – שברי כי בנסיבות העניין אין לו עוד תוחלת. בהתאם, קבע בית המשפט המחוזי מסגרת זמנים חדשה לביצוע הסכם הבוררות, ללא שלב הגישור.

מכאן הבקשה שלפני.

6. סופר סבור כי שגה בית המשפט המחוזי עת הורה על אכיפת הסכם הבוררות. לשיטתו, נפלו בפסק הדין טעויות מהותיות, שכן הוא עומד בסתירה מוחלטת להלכה שנקבעה ברע"א 8157/14 עמותת היי טק הר חוצבים מרכז ליזמות טכנולוגית נ' שולמן [פורסם בבנו] (14.4.2015) (להלן: עניין הר חוצבים). לטענתו, מכלול הראיות מלמד כי חורי זנח את הסכם הבוררות: כך עולה הן ממכתבים שונים ששלח; הן מאמירותיו של בא-כוחו בדיון מיום 19.11.2018 במסגרת ת"א 57029-08-18; הן מהתביעות הרבות שהגיש, שכולן בנושא הבוררות; הן מן הזמן הרב שבו לא בוצע ההסכם. כמו כן נטען כי נשלחו גם נשלחו הודעות ביטול מצידו של סופר. ממילא, לדבריו, משזנח חורי את הסכם הבוררות במשך תקופה כה ארוכה הוא אינו יכול כעת להפוך עורו ולבקש את אכיפתו, וזאת אף אם סופר לא פעל לביטול ההסכם. עוד נטען, כי בנסיבות העניין, נוכח ההליכים המשפטיים בין הצדדים ונוכח הזמן הרב שחלף, הרי שפנייה לבוררות לא תביא לסיום מהיר ויעיל של הסכסוך.

7. חורי סומך ידיו על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לשיטתו, הסכם הבוררות לא נזנח, וממילא הודעת ביטול לא ניתנה. כמו כן, חורי מדגיש כי טענותיו של סופר מופנות נגד קביעות עובדתיות של השופט י' פרסקי, שמכיר היטב הסכסוך בין הצדדים, בהיותו שופט היושב בדין במרבית ההליכים המשפטיים המתנהלים ביניהם. כמו כן הוטעם, כי בהסכם הבוררות קבעו הצדדים את אופן ברור ההתחשבנות ביניהם, בעוד ההליכים המשפטיים הנוספים עוסקים בסוגיות וטענות אחרות, שאינן חלק מנושא הבוררות.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בטענות הצדדים מזה ומזה, באתי לכלל מסקנה כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור, וזאת בהתאם לסמכותי לפי תקנה 407(א)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

9. הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור לא תעתר לבקשת רשות ערעור על החלטה על מינוי בורר לפי [סעיף 8 לחוק הבוררות](#) אלא במקרים חריגים בלבד, כאשר נפלה טעות בדין או טעות מהותית אחרת בהחלטת הערכאה הדיונית ([רע"א 4860/20](#) חברת באמונה וניהול פרויקטים בע"מ נ' עמותת נאות חנו, [פורסם בנבו] פסקה 6 (9.8.2020); [רע"א 4541/20](#) פריינד נ' יעקב פופוביץ הרב, [פורסם בנבו] פסקה 5 (8.7.2020)). דין דומה חל כידוע על מידת התערבותה של ערכאת הערעור בקביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית.

10. בית המשפט המחוזי בחן את טענות הצדדים והחומר שהונח לפניו, וקבע כי בנסיבות המקרה דנן הסכם הבוררות עודנו בתוקף. קביעה זו – עובדתית, עניינה – בוררות; והיא שעמדה ביסוד ההכרעה בפסק הדין. מכאן גם שאין בעניין הר חוצבים כדי לסייע לסופר, שכן פסק דין זה ניתן בהתייחס לעובדות המקרה שם. בענייננו, בית המשפט המחוזי אמנם העיר כי "ניתן לתמוה" על התנהגותו של חורי, ושאפשר שלו היה מודיע סופר על ביטול הסכם הבוררות כי אז היה מקום להצהיר על ביטולו. אולם אינני מוצא בדברים אלה קביעה עובדתית ברורה שלפיה חורי זנח את הסכם הבוררות, וכי כל שדרוש היה לשם ביטולו הוא פעולה מבטלת מצידו של סופר. הערה זו נאמרה למעלה מן הצורך, ומסקנתו של בית המשפט המחוזי כי בנסיבות העניין הצדדים בהתנהגותם לא ביטלו את החוזה מניחה את הדעת ([סעיפים 7-8 לחוק החוזים \(תרופות בשל הפרת חוזה\)](#), התשל"א-1970; [ע"א 92/89 עובדיה נ' סיבהי, מה\(5\) 113, 199 \(1991\)](#); [ע"א 623/10 כהן נ' אטיה, \[פורסם בנבו\] פסקה 9 \(21.3.2012\)](#); [ע"א 6907/16 אקרמן נ' כפיר קבלנות בניין בע"מ, \[פורסם בנבו\] פסקה 27 \(20.12.2017\)](#); [ישראל שמעוני אופק חדש בבוררות – דיני בוררות עם ערכאת ערעור](#) 75 (2009)). לא מצאתי אפוא טעות מהותית בפסק הדין, המצדיקה את התערבותי.

11. אשר על כן, בקשת רשות הערעור – נדחית ופסק הדין – ייוותר על כנו. נוכח חלוף הזמן בשל עיכוב ביצוע פסק הדין עד להכרעה בבקשת רשות ערעור זו, יוחזר התיק לבית המשפט המחוזי על מנת שיקבע מסגרת זמנים חדשה לביצוע הסכם הבוררות, בהתאם לאמור בפסק הדין.

סופר יישא בהוצאותיו של חורי בסך של 5,000 ₪.

ניתנה היום, כ"ד בתשרי התשפ"א (12.10.2020).

ש ו פ ט

שצ 20039250_O03.docx
מרכז מידע, טל' 077-2703333 *3852 ; אתר אינטרנט, <http://supreme.court.gov.il>

נ' סולברג 54678313-3925/20
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)